

מפעל עולמי להצלת הדת

על ידי שנקיים ברית הערבות ומצות התוכחה בכל העולם כולו

גליון # 27

חברה מזכי הרבים העולמי לקיום היהדות

חודש כסלו תשס"ב

בו יבוארו עניני ברית הערבות שקיבלנו והתחייבנו במצוות ה' "בְּהָרַרְתִּי סִינִי" להיות ערב על כל איש ואיש מבני ישראל, וכל אחד ואחד נענש מכוח חיוב הערבות כמו שכתוב (ויקרא כו, לז), "וְכָשְׁלוּ אִישׁ בְּאָחִיו" וכמבואר ברש"י שם: ומדרשו "וכשלו איש באחיו" זה נכשל בעונו של זה, שכל ישראל ערביין זה לזה, (ועיין סנהדרין דף כ"ז:).

על ידי ברית הערבות ומצות התוכחה נבנה בית המקדש

שער הערבות

על עניני שכר ועונש

נענשים על זה שאין מוחים לכבוד ה' ותורתו, מפני שהרי במציאות על כבודו הפרטי כל אחד מוחה, ונוצרת טענה על כבודי לא מחיתם ועל כבוד בשר ודם מחיתם

בילקוט שמואל קאפיטל ו' (סימן ק"ג) בשם תנא דבי אליהו וזה לשונו: **על הכל הקדוש ברוך הוא פורע מדה כנגד מדה** לפי שהיו בני עלי מקולקלים במעשיהם יצאו למלחמה ונהרגו מישראל ארבעת אלפים, אמרו ישראל למה נגפנו ה', אמר הקדוש ברוך הוא כשהיו מכעיסים לפני בעזרת ישראל ובעזרת הנשים לא אמרתם כך, שלחו והביאו ארון הברית והריעו תרועה גדולה שאין בה ממש, על אותה שעה אמר נתנה עלי בקולה על כן שנאתיה, **מיד נהרגו שלשים אלף ונשבה ארון הברית עד כאן לשונו.**

לענין עונש עבור ערבות - לימוד הלכות אין הבדל בין עיירות, וכל ישראל בסקירה אחת נסקרים ונענשים

ובשנה זו יותר מוטל עלינו תפלה וצדקה לה' כי בעוונותינו הרבים חרון אף ה' היה בישראל בשנה העבר ונגדע קרן ישראל בחורבן עיר ואם בישראל בלע ה' ולא חמל נאות יעקב הם בית

הכנסת ובית המדרש בפראג אשר כמוהו לא יהיה בכל תפוצות ישראל ומתו כמה נפשות מישראל רבים נהרגו על קידוש השם, השם ינקום דמם, וקצתן שמתו על מטתן שהיה גם כן לרב צער ויגון ומבת ציון יצא כל הדרה בעלי תורה וחכמה ובעוונותינו הרבים עוד היום חרון אף ה' אשר ימים אלו שמענו ותרגזו בטני אשר מתו שני בעלי תורה המופלאים אחד חכם וסופר מופלא בדורו כמוה"ר **אברהם אוש** זצ"ל ושני יניק וחכים צנוע ומעלי ממש מת בלי חטא ופשע כי מנעוריו היה עולה תמים לה' כמוה"ר **אהרן ז"ל**, ווי ווי מישראל חסרו גבורי כח איך אבדו גבורים ויאבדו כלי מלחמה לכן עלינו לבקש רחמים ולשפוך שיחה לפני ה' שיסיר כעסו ושבטו. ואל תאמרו מה לנו ולהם הלא למעלה אין הבדל בין עיירות וכל ישראל בכלל בסקירה אחת נסקרים **ועונותינו הטו זאת ואלו היינו זכאים היינו מגן שלא קרה להם כן והלא איש אחד אנחנו וכשלו איש באחיו.**

העובר עבירה יחד עם חבירו ושב על עונו וחבירו לא שב, מי ששב אינו נענש על עוון חבירו, ומי שלא שב נענש גם על עון חבירו הגם שחבירו כבר שב על עוון זה מכח דין ערבות

וזהו מאמר הגמרא כתיב ונקה, וכתיב לא ינקה הא כיצד מנקה לשבים ואינו מנקה לשאינם שבים ודבר זה צריך ביאור דפשיטא דלא ינקה לשאינם שבים וכל האומר הקדוש ברוך הוא וותרן - יותרו חייו. אמנם הענין כנודע כי כל ישראל עריבים ואיש בעון חבירו נתפס ובפרט מי שיש בידו למחות ולא מיחה ואין פירוש של למחות כמו שחושבים העולם שהוא ידו תקיפה לגעור בעושי עול ולכוף כאגמון ראשם, לא כן הוא רק כל אדם שרואה שחבירו עושה דבר שלא כהוגן יש בידו למחות דהיינו לומר לו, **אל בני לא טוב הדבר, כלך מדרך זו, ואם הוא לא ישמע לו הרי הוא מנוקה מעון ואפילו מערבתו**, אבל אם כובש פנים בקרקע גם הוא עונו ישא וחטאת הקהל הוא.

דרך משל אחד גוזל וחבירו גם כן גוזל, אם כן כל אחד נענש בעבור גזלתו ועבור גזילת חבירו גם כן היותם שניהם בעבירה, ועל זה נאמר וכשלו איש באחיו ואם אחר כך אחד חוזר בתשובה, והשני עומד במרדו וברשעתו זה השני לא זו שנענש בעבור עצמו אף גם שנענש בעון גזל חבירו גם כן היותו ערב, ואף שחבירו שב מכל מקום הואיל והוא לא שב אם כן לא נתרצה למעשה חבירו, הרי למולו לא נסלח העון וחטא הגזל במצוות עשה להעניש אותו כי לזה שנמחל החטא בתשובה הוא חמלה מה' מרצון מוחלט בלי טעם ורחמים גדולים לה' שיסלח לעון כאשר יתחרט, והרי זה נמחל בחמלת ה' אבל להעומדים במרדס אין כאן חמלה וחטא חברו במצוות עשה שיהיה נענש בעון חבירו. זהו אמרו מנקה לשבים ואינו מנקה לשאינם שבים, הרצון אותו עון עצמו ששב עליו הוא מנוקה לאותו איש ששב עליו, אבל מכל מקום הוא עומד להפרע לגבי חבירו בשביל ערבות, הואיל ואינו שב ודברי הגמרא מדוקדקים היטב.

(המשך בגליון הבא אי"ה)

מפעל עולמי להצלת הדת